

Величко О.О. – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Науковий керівник: *Повод Т.М.* – к.е.н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Ринкова економіка, при всій різноманітності її моделей, відомих світовій практиці, характеризується тим, що являє собою соціально орієнтоване господарство, що доповнюється державним регулюванням. Величезну роль як у самій структурі ринкових відносин, так і в механізмі їх, регулювання зі сторони держави грають фінанси. Вони невід’ємна частина ринкових відносин і одночасно важливий інструмент реалізації державної політики. Ось чому сьогодні як ніколи важливо добре знати природу фінансів, глибоко розбиратися в умовах їх функціонування, бачити способи найбільш повного їх використання в інтересах ефективного розвитку суспільного виробництва.

Фінансові ресурси підприємства – це грошові доходи і нагромадження, які формує підприємство у процесі своєї господарської діяльності за рахунок власних, позикових і залучених джерел, і використовує для формування активів підприємства, грошових резервів, виконання фінансових зобов’язань, стимулювання працівників, а також для виконання інших завдань з метою забезпечення ефективного розвитку підприємства.

Фінансові відносини підприємства формуються тоді, коли на грошовій основі відбувається формування власних ресурсів підприємства, його прибутків, залучення позичкових джерел фінансування господарської діяльності, розподіл прибутків, що утворюються в результаті цієї діяльності, їхнє використання на цілі розвитку підприємства [1, с. 299].

Фінансовим ресурсам підприємств притаманні такі властивості:

- фінансові ресурси мають стадію утворення;
- фінансові ресурси відображають відношення до власності;
- фінансові ресурси мають джерела формування і цілі використання;
- структура фінансових ресурсів підприємства залежить від джерел формування та напрямів використання [4, с. 294].

Фінансові ресурси підприємства мають певні власні класифікаційні ознаки, або характеристики. Всі якісні характеристики фінансових ресурсів об’єднують у три групи:

- загальноекономічні;
- фінансові;
- індивідуальні [2, с. 290].

Фінансовий стан – це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства [2, с. 283]. Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов’язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці – за ряд періодів, дасть змогу визначити «больові точки» у фінансовій діяльності та способи ефективнішого використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення. Неefективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції; до невиконання плану прибутку, зниження рентабельності підприємства, до загрози економічних санкцій [4, с. 295].

Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є власні та залучені кошти. До власних коштів відносяться:

- зареєстрований (пайовий) або статутний капітал – це капітал підприємства, який створений із внесків засновників, або з номінальної вартості акцій підприємства [3, с. 64]. Сума статутного капіталу зазначається в установчих документах. Він забезпечує врегулювання відносин власності та управління підприємством. Сума пайового капіталу не може бути меншою за суму, яка встановлена законодавством [5, с. 127];

- амортизаційні відрахування – це поступове перенесення вартості основних засобів на виготовлені продукти [5, с. 64]. Вони є одним із найдешевших джерел фінансування, адже не оподатковуються і не потребують витрат на мобілізацію. Розмір амортизаційних відрахувань залежить від норм амортизації, структури груп та їх балансової вартості [6, с. 57].

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
- об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Підсумовуючи все вище наведене, зазначимо, що фінансова діяльність підприємств починається з формування фінансових ресурсів. Вони створюють передумови для стабільного процесу виробництва, його постійного зростання, а також визначають конкурентоспроможність підприємства на ринку. Функціонування ринкової економіки в Україні можливе за умов зростання ефективності використання фінансових ресурсів.

Література

1. Білик М. Д. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Знання, 2015. 820 с.

2. Інформаційні системи бухгалтерського обліку / Бутинець Ф. Ф., Івахненко С. В., Давидюк Т. В., Шахрайчук Т. В. Житомир : ПП "Рута", 2002. 544 с.

3. Гнип Н. О. Моделі формування фінансового потенціалу в рамках стратегії зростання підприємства. *Держава та регіони*. 2018. № 2. С.63 – 66.

4. Лапа А. Є. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. Серія : Економічні науки*. 2013. № 4. С. 289 – 297.

5. Лещук В. П., Лещук В. П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 504 с.

6. Спасів Н. Я. Фінансове забезпечення відтворення основного капіталу підприємств : дис. канд. екон. наук : 08.04.01 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, 2006. 230 с.

*Волощук Ю. О. - д.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець - Подільський*

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Розвиток АПК передбачає наявність матеріально-технічної бази, що відповідає рівню передових країн світу та вимогам новітніх технологій. Вважаємо, що сучасні темпи оновлення матеріально-технічної бази аграрної сфери перебувають на незадовільному рівні. Саме тому стратегічним завданням є підвищення показника фондозабезпечення і фондовіддачі та розвиток техніко-технологічного потенціалу на інноваційній основі за умови відповідності основних засобів світовим стандартам. Одним з прогресивних методів матеріально-технічного забезпечення виробництва є лізинг, оскільки він посідає друге місце у світовій економіці за обсягом інвестицій після банківського кредиту і є інструментом інноваційного розвитку сільського господарства на інвестиційних засадах, що особливо важливо для розвитку малих та середніх підприємств галузі АПК. На вітчизняному ринку домінує фінансовий лізинг, що є характерним для початкової стадії його розвитку, оскільки лізингодержувачі у більшості випадків виявляють бажання отримати у власність предмет лізингу в кінці терміну угоди. Відсоткові ставки у гривнях за лізинговими угодами становлять 25-30 %, а відповідно до курсу долара США в середньому складають 10-12 %. Середній авансовий платіж становить від 20 до 40 %.

На основі аналізу ринку лізингу визначено, що 22,5% загального обсягу лізингових операцій складала техніка, машини та устаткування для сільського господарства. Хоча загальна вартість договорів в 2018 р. зросла на 68,3% (2079,4 млн. грн.) порівняно з 2016 р., по сільському господарству вона зазнала скорочення на 3,3%. Найбільшу частку структури сільськогосподарської